

I si agaféssim el brau per les banyes?

written by Pep Puig i Boix | 11 de març de 2021

En els darrers temps, d'ençà de l'aprovació del Decret Llei 16/2019, de 26 de novembre, de mesures urgents per a l'emergència climàtica i impuls a les energies renovables, han tornat a aparèixer veus que clamen contra projectes solars i eòlics que algunes empreses proposen en determinats indrets. I fins i tot, alguns grups demanen la derogació del Decret Llei que deixava sense efecte dos decrets que van contribuir a la pràctica paralització de la tan necessària transformació energètica.

Si fem un xic de memòria, recordarem que el dissortat Decret 174/2002 d'11 de juny, regulador de la implantació de l'energia eòlica a Catalunya, fet pel mal govern, pel que fa a l'energia, de CiU (recordem que el M.H. President era de l'opinió que 'el futur són les tèrmiques i les nuclears'), impedia *de facto* posar aprofitaments eòlics a determinats indrets, en alguns dels quals es manifestava un molt bon règim de vent. També recordem que el desgraciat Decret 147/2009, de 22 de setembre, pel qual es regulen els procediments administratius aplicables per a la implantació de parcs eòlics i instal·lacions fotovoltaïques a Catalunya, va ser fet pel Govern tripartit, i va comportar la pràctica paralització, durant molts anys, dels projectes eòlics i solars a Catalunya.

En aquest marc, de pràctica paralització, només es va posar en funcionament (març 2018) un únic projecte, d'un sol aerogenerador: el projecte comunitari [Viure de l'aire](#), fet realitat amb les aportacions de cap a 600 persones físiques i jurídiques, que van ser capaces d'aplegar cap a 2.800.000 € per materialitzar-lo. L'administració catalana, amb els Decrets 174/2002 i 147/2009, va tardar 4 anys a lliurar les corresponents autoritzacions. Per això era més necessari que

mai derogar-los d'una vegada.

Doncs bé, el Decret Llei 16/2019 va ser fet, i aprovat molt majoritàriament al Parlament, per derogar els dos nefastos Decrets esmentats, per respondre i ser coherents amb la Declaració d'Emergència Climàtica feta pel mateix govern de la Generalitat el 14 de maig de 2019, declaració que implica, juntament amb el Pacte Nacional per a la Transició Energètica a Catalunya, el capgirament del sistema energètic heretat del franquisme, i perpetuat pels hereus del règim del 78.

Però quina pot ser la raó de fons que fa que hi hagi grups de persones que s'oposin als projectes de captació dels raigs del Sol i la força del vent? Els grups opositors fan servir diferents argumentaris (des que 'alteren el paisatge' fins que 'eliminen camps de conreu'), per dir *no* als projectes concrets, tot afirmant, de seguida, que 'estan a favor de les renovables'. A parer meu, crec que hi ha una única raó, però que mai els grups opositors posen sobre la taula del debat. Aquesta és: a qui beneficien els projectes proposats?, o, a on va a parar la riquesa generada pels projectes?

És del tot normal que, una vegada han madurat les tecnologies eòlica i solar, hi hagi grups empresarials que vulguin fer aprofitaments del sol i del vent, per generar electricitat.

També és evident que per fer la necessària transformació **energÈTICA** que Catalunya necessita, cal invertir inicialment (tot i que es recupera amb escreix la inversió) quantitats gens menyspreables de capital/diners per materialitzar la necessària potència de generació renovable que pugui fer sobrerar l'electricitat nuclear (encara, a hores d'ara, la meitat de l'electricitat que es fa servir a Catalunya prové de la generació amb els tres vells reactors que ens va deixar de regal el franquisme).

La qüestió, aleshores, és: qui disposa del capital necessari (o qui hi té accés fàcil) per fer créixer un sistema de

generació renovable fins a assolir l'objectiu del Pacte Nacional per a la Transició Energètica cap al 100% renovable? Aquesta transformació es pot fer de dues maneres: comptant amb les persones i amb les comunitats locals o al marge d'elles.

Al llarg de tot el segle passat, es va imposar un sistema d'energia que no comptava per res amb les persones (només cal fer memòria de com es varen foragitar dels seus llocs de vida poblacions senceres per fer els embassaments hidroelèctrics). Tampoc la població va ser tinguda en compte quan es van construir les grans centrals tèrmiques i nuclears. Avui, en ple segle XXI, ja no valen els mètodes i les formes del passat. A més a més, les empreses estan cridades a demostrar la seva responsabilitat social i ecològica. N'hi ha que ja ho comencen a practicar, però encara n'hi ha moltes que fan servir les maneres de fer del passat, cosa que avui no és, de cap manera, socialment acceptable.

El segle XXI tenim incomptables exemples de com comunitats locals d'arreu del món s'organitzen per dur a terme projectes de generació amb fonts renovables d'energia. I ens podem preguntar: com és que a Catalunya no s'ha fet això? Tinc la impressió que una part de la resposta cal cercar-la en què moltes comunitats locals no disposen de la suficient capacitat per fer realitat projectes renovables perquè han estat empobrides pel sistema econòmic vigent, de mentalitat i pràctica extractora de riquesa local per posar-la en mans de determinats grups de poder.

M'atreveixo a fer una proposta a tots aquells grups que veuen amb mals ulls els projectes que porten entre mans diversos grups empresarials: en comptes de dir *no* i tancar-se en banda, per què no es treballa per forçar els grups empresarials proposants de projectes a asseure's en una taula de negociació, permetent que ells exposin el projecte i vosaltres els plantegeu les condicions, acordades localment, per fer-los socialment acceptables?

Del que es tracta, al cap i a la fi, és que la riquesa generada per projectes renovables que es facin en un territori beneficiïn també a les persones que hi viuen. Hi ha diverses formes de fer realitat això, com demostra la variada experiència existent a molts països.

A Catalunya hem de ser capaços de transformar radicalment l'obsolet sistema de proveïment d'energia que en va deixar en herència el franquisme i que s'ha anat reproduint, des de la mort del dictador. Avui tenim els marcs legals europeus que faciliten poder fer un **CAPGIRAMENT energÈTIC** amb les persones al centre del sistema d'energia (Directives europees de renovables i del mercat elèctric que donen personalitat jurídica a les comunitats d'energia). Serem capaços, tots plegats, d'estar a l'altura dels temps que ens han tocat viure?